

N:o 45.

Ank. till Riksd. kansli den 8 mars 1907, kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning af väckt motion om anslag till utgifvande af en uppslagsbok, innehållande kortfattade upplysningar angående 1907 års Riksdag och dess arbete.

(R. A.)

I en inom Andra Kammaren väckt motion (n:o 43) har herr S. J. Enander anført hufvudsakligen följande.

Vid behof af upplysningar rörande någon fråga, afseende Riksdagen och dess arbeten, vore den politiskt intresserade allmänheten, — åtminstone efter hvarje riksdags slut, då ju i regel inga upplysningar stodo att vinna i dagspressen — hänvisad att finna sådana i riksdagsprotokollen och bihangen därtill, hvilket för den mindre vane kunde vara tidsödande och besvärligt nog, oafsedt att detta riksdagstryck ej vore mera allmänt spridt. En kortfattad uppslagsbok med lätt tillgängliga upplysningar kunde därför i många fall vara till stort gagn för allmänheten.

Riksdagen utgafve visserligen ett register till sina förhandlingar med bihang, hvilket innehölle en hel del uppgifter både af personlig och saklig art. Men det låge i sakens natur, att detta register ej kunde innehålla alla de upplysningar, som man kunde behöfva att utan för stor tidsutdräkt förskaffa sig, såsom t. ex om tiden för ärendenas afgörande i kamrarna, utskottens förberedande behandling af desamma,

Bih. till Riksd. Prot. 1907. 4 Saml. 1 Afd. 32 Häft. (N:o 45.)

röstsiffrorna vid beslutens fattande, öfverläggningen i kamrarna o. s. v. I ett sådant register kunde ej heller företagas någon gallring af ärendena, utan allt måste medtagas, under det att i en mera populärt hållen uppslagsbok blott de ärenden, som vore af större vikt samt ägde mer allmänt intresse, lämpligen borde medtagas; och i en sådan bok vore äfven tillfälle att meddela dels en liten statistik öfver mera intressanta data under hvarje riksdag, dels ock en kort öfversikt öfver riksdagens förlopp samt öfver de ärenden, som därvid behandlats, sammanförda i större grupper alltefter sin art.

En sådan kortfattad redogörelse kunde naturligtvis ej gifva någon mera ingående kunskap om riksdagsarbetet och dess resultat, utan denna kunskap stode endast att vinna — förutom i den dagliga tidningspressen — i Riksdagens officiella protokoll.

Ett försök att åstadkomma en sådan uppslagsbok, innehållande »en kortfattad, praktisk, i möjligaste mån fullständig, fullt objektiv redogörelse för hufvudresultatet af Riksdagens arbeten», hade sistlidet år gjorts, i det att på Albert Bonniers förlag i Stockholm af T. Hedrén — vid innevarande riksdag förste notarie hos Andra Kammaren — utgifvits, till pris af 1 krona 50 öre, en kortfattad uppslagsbok, kallad »Lagtima Riksdagen 1906». Denna lilla uppslagsbok hade väl närmast varit afsedd till tjänst för dem, som hade att syssla med politik och offentliga angelägenheter öfver hufvud, såsom riksdagsmän, tidningsmän, en del tjänstemän m. fl., men den hade naturligtvis icke minst varit afsedd till gagn för den stora allmänheten. Någon som helst pekuniär ersättning till utgifvaren för hans arbete hade, enligt lämnad uppgift, hvarken fordrats eller från förläggaren bekommits, utan hade utgifvandet skett uteslutande af intresse för själfva saken.

Det dröjde emellertid — yttrar motionären vidare — en tid, innan ett sådant arbete blefve så känt bland den stora allmänheten, att dess utgifvande kunde ske utan förlust för förläggaren, trots att ej någon ersättning utginge till författaren. Därför funnes det ej heller för närvarande någon utsikt, att ifrågavarande uppslagsbok skulle utkomma vidare, därest ej Riksdagen på något sätt trädde emellan. Den nuvarande förläggaren — och någon annan torde ej stå att få — hade erbjudit sig att fortfarande utgifva boken på sitt förlag, därest Riksdagen inlöste 400 exemplar à 1 kr. 50 öre per stycket. Detta antal exemplar skulle förslå till utdelning bland Riksdagens ledamöter, hvilken utdelning lämpligen kunde äga rum samtidigt med utsändningen af det sedvanliga registret.

Förutom denna utgift för Riksdagen — eller 600 kronor — syntes ett lämpligt belopp böra afses för arbetet med sammanställningen af boken, när man ej kunde begära, att detta arbete allt framgent skall utföras utan all ersättning, helst som detsamma kräfde en ingalunda obetydlig möda, noggrannhet och förmåga af urskillning. Såsom lämpligt arfvode för arbetet med boken torde kunna anses ett belopp af t. ex. 400 kronor, motsvarande ungefär en fjärdedel af den ersättning, som af Riksdagen utbetalades för utarbetandet af det officiella registret.

Hela det erforderliga beloppet, hvarigenom Riksdagen sålunda skulle möjliggöra arbetets fortsatta utgifvande, skulle alltså vara 1,000 kronor årligen, hvarvid dock vore att märka, att för en väsentlig del häraf skulle lämnas valuta, bestående af nämnda antal exemplar af arbetet.

För den händelse det begärda understödet beviljades, syntes detsamma lämpligen kunna utgå af anslaget »till riksdags- och revisionskostnader samt aflöningar m. m.» samt till vederbörande af riksgäldskontoret utbetalas, sedan vederbörligt antal exemplar dit aflämnats, hvilket borde ske inom fyra månader efter riksdagens avslutande.

På grund af det anförda har motionären föreslagit, att Riksdagen för utgifvande under innevarande år af en uppslagsbok af nu angifven beskaffenhet måtte anvisa ett anslag af 1,000 kronor att utgå innevarande år på ofvan angifna villkor samt enligt de närmare bestämmelser, som fullmäktige i riksgäldskontoret ägde meddela.

Utskottet, som haft tillfälle taga kännedom om den rörande 1906 års Riksdag utgifna uppslagsboken, har visserligen funnit detsamma på ett bekvämt sätt och i en populär form meddela många upplysningar om Riksdagens arbete och resultaten däraf, liksom boken ock bär vittne om författarens intresse för ämnet. Enligt utskottets uppfattning kan en dylik uppslagsbok dock knappast vara till någon större praktisk nytta för Riksdagens ledamöter. De upplysningar, den innehåller, äro därtill alltför knapphändiga och ofullständiga, och för att få tillräcklig kännedom om en fråga torde man i de flesta fall icke kunna undgå att anlita riksdagsprotokollen med bihang. Huruvida boken för den stora allmänheten är af större intresse tilltror sig utskottet icke att afgöra; men om detta skulle vara fallet, lär väl publikationen på enskild väg och utan statsunderstöd vinna framgång.

På grund af det anförda får utskottet hemställa,

att herr Enanders förevarande motion icke må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 8 mars 1907.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.

Reservation

af herr *E. Hammarlund*, som anført:

»Då en kortfattad uppslagsbok, innefattande redogörelser i sammanträngd form för de viktigaste af Riksdagens beslut, torde kunna blifva af ej oväsentligt gagn för Riksdagens ledamöter dels såsom stöd för minnet af den stora och alltjämt ökade mängd frågor, som kommer under Riksdagens behandling, dels såsom erbjudande möjlighet att på ett ställe finna sammanförda en mängd uppgifter, som eljest kunna anskaffas endast genom ett tidsödande arbete och dessutom efter några års förlopp i en del fall äro svåråtkomliga;

då en dylik uppslagsbok bör med sina lätt tillgängliga uppgifter vara välkommen för allmänheten, för pressens män, för ämbetsverken m. fl. samt framför allt ägnad att hos den stora allmänheten väcka intresse för och kunskap i politiska ting samt därigenom äfven för mera ingående studier af de officiella riksdagsförhandlingarna, och

då det torde fordras någon tid, innan en dylik uppslagsbok hunnit blifva så känd och inarbetad i bokhandeln, att företaget kan bära sig själf, hvadan till en början bidrag af allmänna medel erfordras, har jag yrkat, att utskottet skulle hemställa,

att Riksdagen må för utgifvande af en uppslagsbok, innefattande redogörelse öfver innevarande Riksdags verksamhet, bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att af förslagsanslaget till riksdags- och revisionskostnader m. m. utbetala ett belopp af 1,000 kronor, under villkor att 400 exemplar af boken varda till riksgäldskontoret för utdelning bland Riksdagens ledamöter kostnadsfritt öfverlämnade.»